

Gastarbeid in het Mijnbedrijf

Carboon zong ooit:

*Et wirk dat woar zijwoar, mar d'r loeën woar
good
En dat makde veuël good van d'r sjtöb deë
me vroot.
De koele die trokke mit sjoëen weuëd en geld
Hej doezende wirkluuj oet de ganse wiej welt.*

Vreemdelingen zijn er in Zuid Limburg altijd geweest. Oorlogen brengen Romeinen, Spanjaarden en Fransen. Regelmatig zoeken godsdienstige vluchtelingen hier een veilig heenkomen. Maar de meesten komen om hier een beter bestaan op te bouwen. Met de komst van de steenkolenmijnbouw komt alles in een stroomversnelling. De particuliere mijndirecties halen hun gekwalificeerde personeel vaak uit de oudere mijnbouwgebieden in Wallonië, Frankrijk en Duitsland. De Staatsmijnen zoeken geschikt personeel in andere delen van Nederland, zoals Friesland en Holland. In Heerlen is in 1930 maar liefst 55% van de inwoners niet in Limburg geboren.

Als na de Tweede Wereldoorlog de vraag naar steenkool groeit als nooit tevoren worden nieuwe landen van herkomst aangeboord voor voldoende arbeidskrachten. Uiteindelijk zullen tientallen nationaliteiten de voedingsbodem vormen voor de voormalige Oostelijke en Westelijke Mijnstreek. Niemand kijkt meer vreemd op van een Indonesiër, een Oekraïener of een Engelsman die ons plat verstaat.

HuB.Bibliotheek Kerkrade | 24 november 2022 | 14:00 - 16:00

Kosten

Gratis voor leden, niet leden: €2,50

Aanmelden

info@bibliotheekkerkrade.nl of 045-76 30 520

Historische lezingen met Martin van der Weerden

Bibliotheek Kerkrade e.o. organiseert een reeks van historische lezingen door Martin van der Weerden.

Limburg heel apart; de minst Nederlandse provincie

De provincie Limburg, zoals wij die kennen, ontstond pas in 1839. Voor die tijd was ons grondgebied versnipperd over vele heren, waaronder de hertogen van Brabant en Bourgondië, de koning van Spanje en de keizer van Oostenrijk. Ook de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden bezat delen van ons grondgebied, maar de machtige Hollanders beschouwden dat als een soort kolonie, Generaliteitslanden genaamd. In 1830 wilden de meeste Limburgers zich bij het nieuwe België aansluiten en in 1848 was er hier veel sympathie voor de zaak van de Duitse Eenheid. Alles liever dan bij die kale Hollanders horen. Pas na de Eerste Wereldoorlog begon men zich Nederlander te voelen. Maar toen leverden wij ook voor het eerst de premier van Nederland (Ruys de Beerenbrouck) en gaf de steenkolenmijnbouw economisch gewicht aan onze regio.

HuB.Bibliotheek Kerkrade | 17 maart 2022 | 14:00 - 16:00

De mijnwerkersstaking van 1943

Vanaf de Duitse nederlaag te Stalingrad in januari 1943 werd duidelijk dat Hitler de Tweede Wereldoorlog zou kunnen gaan verliezen. Dit zou echter nog een zeer moeizaam proces worden. Ondertussen nam de druk op de bezette gebieden gigantisch toe. Duitsland probeerde hier compensatie te vinden voor zijn eigen economische problemen. In het voorjaar van 1943 was de spanning onder de Zuid-Limburgse mijnwerkers om te snijden. Een reeks productieve maatregelen had de geest van verzet aangewakkerd.

HuB.Bibliotheek Kerkrade | 28 april 2022 | 14:00 - 16:00

Van Eygelshoven naar Moskou; luitenant Henckens op sleeptouw met Napoleon

Het leven van Johannes Leonardus Henckens uit Eygelshoven werd bepaald door de opkomst en ondergang van Napoleon Bonaparte. De komst van de Franse revolutionaire troepen in 1794 betekende voor Zuid-Limburg het einde van een bijna middeleeuwse doornroosjesslaap. De Franse Tijd zou op den duur veel narigheid brengen. Maar het betekende ook het begin van veel wat ons vertrouwd is. Toen de Franse regering de dienstplicht invoerde, werd de oudste zoon van burgemeester Henckens door het lot aangewezen om in het Franse leger dienst te nemen. In zijn 13-jarige dienstitijd reisde luitenant Henckens naar schatting zo'n 20.000 kilometer te voet en te paard af, vaak onder erbarmelijke omstandigheden. Zijn in het Frans geschreven memoires herbergen een schat aan gegevens over deze spannende periode uit onze geschiedenis. In 1910 werden de memoires door de zoon van Henckens uitgegeven. Maar pas in 2004 kwam op initiatief van de plaatselijke heemkundevereniging een Nederlandse vertaling beschikbaar.

HuB.Bibliotheek Kerkrade | 23 juni 2022 | 14:00 - 16:00

Over Martin van der Weerden

Martin van der Weerden was tot voor kort docent geschiedenis aan het Bernardinuscollege. Daarnaast is hij al tientallen jaren actief bezig met de geschiedenis van Oostelijk Zuid Limburg, met name via het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (LGOG) en vanaf 2010 met de rubriek "Van Nul tot Nu" in de regionale weekbladen.